

Politidistriktene
Særorganene
Sysselembannen på Svalbard
Politiets IKT-tjenester
Politiets fellestjenester
Sentralt arresttilsyn
Riksadvokaten
Kriminalomsorgsdirektoratet
Sivilombudsmannen

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
201600772-2

Sted, Dato
Oslo, 01.03.2016

HØRINGSBREV - SENTRAL ARRESTINSTRUKS

Vedlagt er utkast til sentral arrestinstruks. Vi ber om tilbakemeldinger innen **fredag 15. april**.

Instruksen har vært utarbeidet av Politidirektoratet, med god hjelp fra ekstern ekspertise med arrestfaglig bakgrunn. Det er gjennomført både interne og eksterne avklaringsmøter underveis i instruksens tilblivelse, herunder blant annet møter med Justis- og beredskapsdepartementet, Riksadvokaten, Kripes, Politihøgskolen og Sentralt arresttilsyn.

Formålet med instruksen er å sikre etterlevelse av regelverket rundt opphold og forholdene i politiets arrester, og å ivareta hensynet til arrestantenes liv og helse, rettssikkerhet, personvern og menneskeverd. Instruksen skal bidra til å sikre notoritet om vesentlige forhold ved bruk av politiarrest, herunder alle tiltak overfor arrestanten, og bidra til en ensartet praksis og en effektiv ressursutnyttelse.

Vi ønsker å kommentere noen punkter i instruksens her:

Opplæring

Politidirektoratet har et ønske om at opplæringen av arrestforvarere skal bli mer ensartet og helhetlig enn den er i dag, slik at arrestanter får den samme behandling uavhengig av hvor de blir arrestert. Per i dag er det allerede et krav om at arrestforvarere skal gjennomgå en 40-timers grunnopplæring. Opplæringen skjer lokalt i det enkelte distrikt, og vi har fått tilbakemeldinger på at det er varierende innhold i opplæringen. Politidirektoratet har derfor gitt Politihøgskolen i oppdrag å utarbeide en sentral kursplan for de første timene med opplæring. Det er fortsatt meningen at opplæringen skal skje lokalt. Det legges opp til at denne planen sendes ut til distriktene senest tidlig høst i år. Det forventes da at planen følges.

Politihøgskolen holder også på å lage en nettbasert grunnutdanning for personer med begrenset politimyndighet, som baserer seg på de første 40 timene med opplæring. Denne forventes å ferdigstilles høsten 2016.

Det er i instruksen lagt opp til at ledende arrestforvarere og arrestforvarere med begrenset politimyndighet skal ha gjennomgått obligatorisk opplæring på 40 timer i regi av arbeidsgiver. I tillegg skal ledende arrestforvarere gjennomgå den nettbaserte opplæringen (5 studiepoeng). Utdanningen skal gjennomføres "så snart det lar seg gjøre". Det tas hensyn både til kapasitet ved Politihøgskolen og andre særlige grunner. Generell lav bemanning regnes ikke som en særlig grunn.

Ledende arrestforvarere og arrestforvarere skal i tillegg gjennomgå kurs i førstehjelp, legemiddelhåndtering og tegn og symptomer på ruspåvirkning. Politidistriktene skal ha en plan for gjennomføring av opplæringen.

Politihøgskolen har også andre kurs (modul 1 og 2) som Politidirektoratet oppfordrer distriktene til å legge til rette for at arrestforvarerne får tatt på sikt. Det er imidlertid ikke inntatt bestemmelser om dette i instruksen.

Tvangsmidler

Bruk av reimseng og tvangstrøye ble forbudt brukt ved Politidirektoratets brev av 21.08.2013 og 12.12.2014. Bruk av tvangstrøye vil fortsatt være forbudt etter ny instruks, det åpnes imidlertid for bruk av reimseng. Det har kommet bedre typer reimsenger på markedet, der det blant annet er mulig for arrestanten å sitte mer oppreist. Reimseng brukes i psykiatrien, og i enkelte tilfeller vil det være bedre for arrestanten med reimseng enn annen bruk av bændsler og/eller makt.

Det skal alltid vurderes om inngrepet er forholdsmessig, og om andre tiltak er bedre. Bruk av reimseng er tillatt under forutsetning av at en arrestforvarer er til stede i rommet sammen med arrestanten.

Politidirektoratet vil ikke oppfordre alle distrikt til å anskaffe reimsenger, men åpner for bruk av slik i de distriktene der man erfaringsmessig har behov for reimseng for flere arrestanter. Direktoratet ønsker en tilbakemelding fra distriktene på om man mener at det er hensiktsmessig med anskaffelse av reimseng. Dersom distriktene mener at det er hensiktsmessig, vil direktoratet sørge for utarbeidelse av retningslinjer for bruk av disse.

Rapportering

Politidistriktene skal rapportere om dødsfall og alle alvorlige skader på personer som oppstår i tiden fra inkvirering til løslatelse fra arrest, og om bruk av bændsel på celle i arrest i det til enhver tid gjeldende system. Per i dag er dette TTA.

Dødsfall og alvorlige skader skal i også rapporteres til situasjonscenteret i POD, og bruk av bændsel i celle skal i tillegg rapporteres gjennom PSV. Dette er forhold Politidirektoratet har behov for oversikt over (blant annet for å se på eventuelle forskjeller i tvangsmiddelbruk mellom distrikter). Rapporteringen skal beskrive i hvor stor grad bændsel har blitt benyttet siste år, herunder antall innsatte som blir lagt i sikkerhetseng/reimseng/belteseng og varigheten på denne. Distriktene må etablere egne rutiner for å holde oversikt over bruken.

Med hilsen

Kristine Langkaas
leder, Juridisk stab

Geir Jonatan Sharabi
seniorrådgiver

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet